

Duurzamere zonnepanelen inkopen

Dutch Public Buyers Group for Sustainable PV

17 april 2023

Michiel Mensink
michiel.mensink@rvo.nl

BUYERS GROUP?

WIE

- **Startgroep**
(semi-)publieke organisaties uit diverse publieke sectoren
- **Financiering**
Ministerie I&W / Programma Circulaire Economie
- **Project management**
Michiel Mensink en Bart Jeroen Bierens

MISSIE

Duurzamere zonnepanelen inkopen (*Green Public Procurement*)

-> Duurzaamheidsaspecten verwerken in eisen & gunningscriteria

ACTIES

- Onderzoek naar duurzaamheidsaspecten
- Marktanalyse
- Voorbeelden en toelichting van eisen&criteria tbv aanbestedingen

WAT KAN BETER?

A) CARBON FOOTPRINT

B) GIFTIGE STOFFEN

C) LEVENSDUUR

D) ARBEIDSVOORWAARDEN

E) RECYCLING

WAT KAN BETER?

A) CARBON FOOTPRINT

Mainstream paneel
380 Wp, c-Si, China

Low Carbon paneel
Top 5 in massaproductie,
gemiddelde, obv 380 Wp

Carbon footprint
kg CO₂-eq.

Carbon payback
time in NL, 2024

B) GIFTIGE STOFFEN

C) LEVENSDUUR

D) ARBEIDSVOORWAARDEN

E) RECYCLING

WAT KAN BETER?

A) CARBON FOOTPRINT

Mainstream paneel
380 Wp, c-Si, China

Carbon footprint
kg CO₂-eq.

Carbon payback time in NL, 2024

B) GIFTIGE STOFFEN

Low Carbon paneel
Top 5 in massaproductie,
gemiddelde, obv 380 Wp

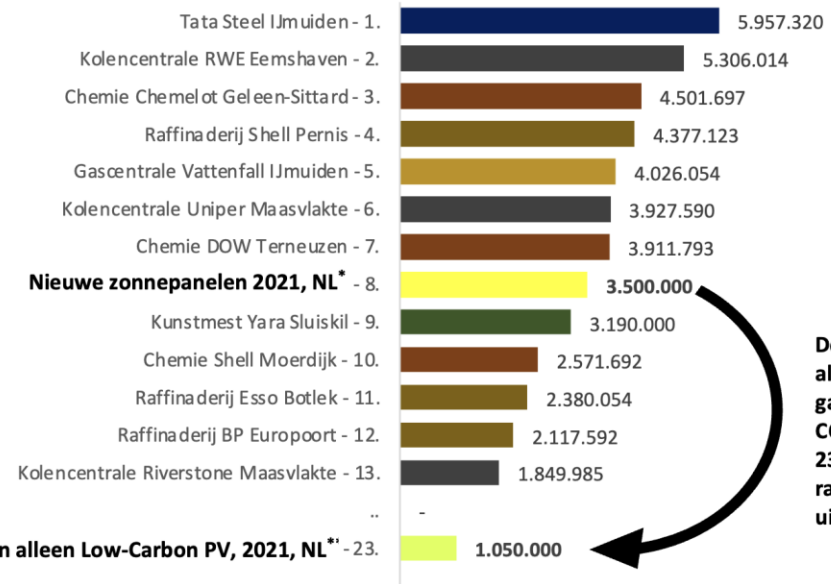
C) LEVENSDUUR

D) ARBEIDSVOORWAARDEN

E) RECYCLING

Grootste CO₂ uitstoters in Nederland, 2021

ton CO₂-eq per jaar

Door het kopen van
alleen **Low-Carbon PV**
gaat PV van een top 10
CO₂ uitstoter naar de
23^e plaats; scheelt een
raffinaderij aan CO₂
uitstoot.

WAT KAN BETER?

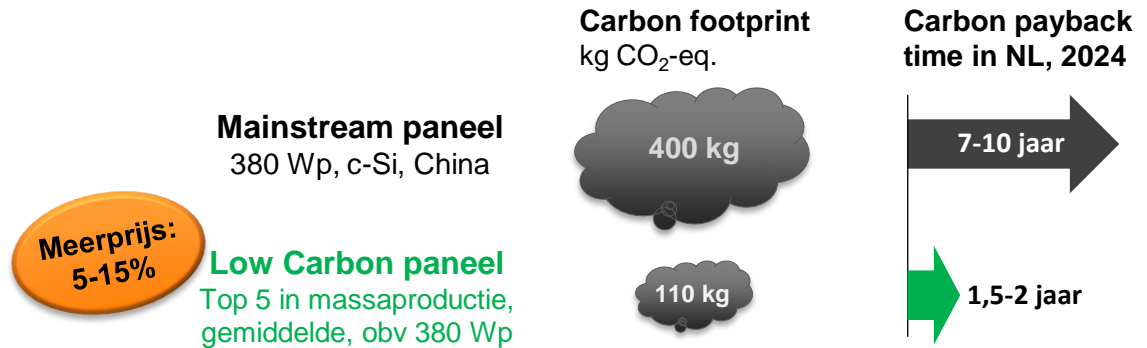
A) CARBON FOOTPRINT

B) GIFTIGE STOFFEN

C) LEVENSDUUR

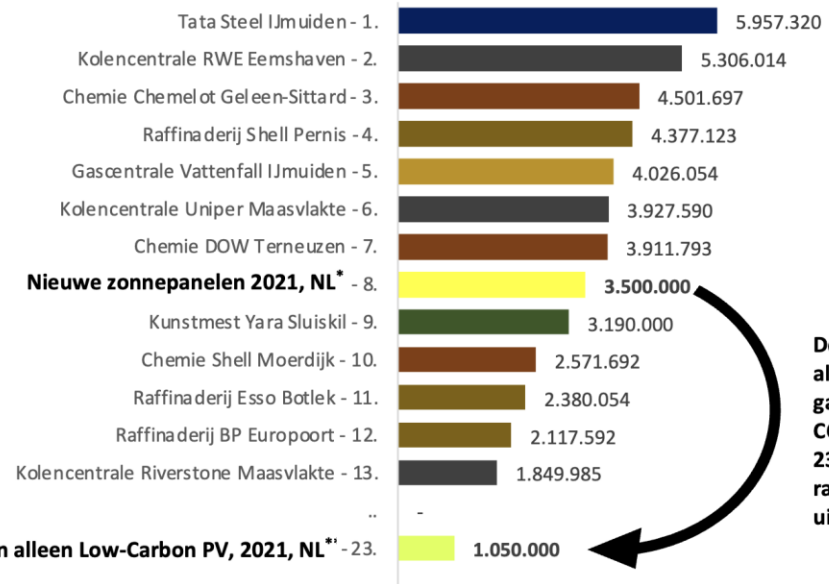
D) ARBEIDSVOORWAARDEN

E) RECYCLING

Grootste CO₂ uitstoters in Nederland, 2021

ton CO₂-eq per jaar

Door het kopen van alleen **Low-Carbon PV** gaat PV van een top 10 CO₂ uitstoter naar de 23^e plaats; scheelt een raffinaderij aan CO₂ uitstoot.

WAT KAN BETER?

A) CARBON FOOTPRINT

B) GIFTIGE STOFFEN

C) LEVENSDUUR

D) ARBEIDSVOORWAARDEN

E) RECYCLING

Giftige stoffen

- PFAS in backsheet
- Lood in soldeertin
- Antimoon in glas

Alternatieven

- Glas; PFAS-vrije backsheet
- Lood-vrij (RoHS compatibel)
- Antimoon-vrij glas

Meerprijs:
5-15%

WAT KAN BETER?

A) CARBON FOOTPRINT

B) GIFTIGE STOFFEN

C) **LEVENSDUUR**

D) ARBEIDSVOORWAARDEN

E) RECYCLING

Bepalende factoren

- Encapsulant
- Backsheet
- Framehoogte
- Glasdikte
- Productieproces

30+ jaar

- Hoge kwaliteit materialen en ontwerp
- Aannemelijk gemaakt met *Combined Accelerated Stress Tests* (PVEL PQP)
- Produktgarantie

10 – 15 jaar

- Goedkope materialen en ontwerp
- Veel mainstream panelen
- Ook 'Tier 1'
- Ook laatste jaren
- Grotere panelen groter risico

WAT KAN BETER?

A) CARBON FOOTPRINT

B) GIFTIGE STOFFEN

C) LEVENSDUUR

D) ARBEIDSVOORWAARDEN

E) RECYCLING

Bepalende factoren

- Encapsulant
- Backsheet
- Framehoogte
- Glasdikte
- Productieproces

30+ jaar

Meerprijs
10-20%

- Hoge kwaliteit materialen en ontwerp
- Aannemelijk gemaakt met *Combined Accelerated Stress Tests* (PVEL PQP)
- Produktgarantie

10 – 15 jaar

- Goedkope materialen en ontwerp
- Veel mainstream panelen
- Ook 'Tier 1'
- Ook laatste jaren
- Grotere panelen groter risico

WAT KAN BETER?

A) CARBON FOOTPRINT

in de supply chain

- China - dwangarbeid Oeigoeren Xinjang
- Afrika, Azië – kinderarbeid, uitbuiting

B) GIFTIGE STOFFEN

..en in Nederland

- uitbuiting arbeidsmigranten
(ook in PV sector bij installatie)!

C) LEVENSDUUR

D) ARBEIDSVOORWAARDEN

E) RECYCLING

WAT KAN BETER?

A) CARBON FOOTPRINT

in de supply chain

- China - dwangarbeid Oeigoeren Xinjang
- Afrika, Azië – kinderarbeid, uitbuiting

B) GIFTIGE STOFFEN

..en in Nederland

- uitbuiting arbeidsmigranten
(ook in PV sector bij installatie)!

C) LEVENSDUUR

D) ARBEIDSVOORWAARDEN

E) RECYCLING

Welke keuzes / aanpak?

- Risico op dwangarbeid uitsluiten?
-> *alleen dunne film PV*
- USA, Australië, VK: Modern Slavery Act
-> *alleen na uitgebreide rapportage & risico zeer laag*
- EU, NL: verbeteringen via gesprekken met leveranciers
-> 'Due Diligence verplichting' (ISV/IMVO Convenant)
-> Solar Power Europe 'Solar Stewardship Initiative'

WAT KAN BETER?

- A) CARBON FOOTPRINT
- B) GIFTIGE STOFFEN
- C) LEVENSDUUR
- D) ARBEIDSVOORWAARDEN
- E) RECYCLING**

Recycling - wat kan je nu al doen?

- 1) Laat zonnepanelen liggen tot ze kapot zijn
Géén 'Repowering' / 'Revamping'
- 2) Eis dat de verwijderingsbijdrage wordt betaald
- 3) Tijdelijke PV-projecten: 2e-hands panelen

Recycling – in ontwikkeling

- **Werkelijke recycling via pyrolyse**
ipv nu als laagwaardig 'toeslagmateriaal'
- **Klimaatvriendelijkere recycling**
Geen pyrolyse; R-encapsulant (Taiwan, Endurans)
- **Non-virgin grondstoffen**
% glas, % plastics

CONCREET – TEMPLATE, TOOLS, TOELICHTING?

Template: eisen en gunningscriteria

- Op basis van best-practices
- Voorbeeld / template + toelichting
- Via website te downloaden (nog in de maak!)

mei

'Reality-check' tool

- Bij bepaalde criteria: hoeveel duurder wordt het project?
- Welke leveranciers kunnen panelen met die criteria leveren?
- Zijn er dan nog voldoende over (ivm aanbestedingsregels)?

juni

Achtergrond per issue

- Waarom is het belangrijk, hoe groot is het probleem, welke oplossingen zijn er?
- Infographics of presentatie per onderwerp

sept

Vanaf september:

Brede communicatie naar geïnteresseerde organisaties (via website, artikelen, webinars etc)